

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.008.02.2023

Pani
dr n. med. Krystyna Mackiewicz
Dyrektor
Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Poznaniu
ul. Przybyszewskiego 49
60-355 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/055 – Zakup i wykorzystanie wybranych rodzajów sprzętu i aparatury medycznej, pozyskanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19

I.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Poznaniu, ul. Przybyszewskiego 49, 60–355 Poznań ¹ , dawniej Szpital Kliniczny im. Heliodora Święcickiego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu im. Karola Marcinkowskiego ² .
Kierownik jednostki kontrolowanej	dr n. med. Krystyna Mackiewicz, Dyrektor Szpitala od 8 stycznia 2003 r. ³
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Oszacowanie potrzeb oraz pozyskanie i rozdysponowanie sprzętu i aparatury medycznej w związku z epidemią COVID-19. 2. Monitorowanie wykorzystania i utrzymania sprawności technicznej zakupionego i otrzymanego sprzętu oraz aparatury medycznej w związku z epidemią COVID-19. 3. Zagospodarowanie sprzętu i aparatury medycznej zakupionych w związku z epidemią COVID-19.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2023 (I kwartał) ⁴ do dnia zakończenia kontroli, z uwzględnieniem dowodów, w tym danych elektronicznych, istniejących przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Bartosz Tomczyk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/52/2023 z 28 marca 2023 r. (akta kontroli str. 1-10)

¹ Dalej: Szpital lub USK.

² Uchwałą nr 176/2022 z 23 listopada 2022 r. Senat Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu zmienił z dniem 1 stycznia 2023 r. nazwę Szpitala Klinicznego im. Heliodora Święcickiego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu im. Karola Marcinkowskiego na Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Poznaniu.

³ Dalej: Dyrektor Szpitala. W latach 2020-2021 stanowisko dyrektora Szpitala Klinicznego Przemienienia Pańskiego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, który od 1 stycznia 2022 r. został połączony ze Szpitalem Klinicznym im. Heliodora Święcickiego zajmowali: dr hab. n. med. Szczepan Cofta od 31 października 2018 r. do 17 czerwca 2021 r. oraz dr n. med. Krystyna Mackiewicz od 18 czerwca 2021 r.

⁴ Dalej: kontrolowany okres.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Szpital podejmował skuteczne działania związane z pozyskaniem sprzętu i aparatury medycznej do walki z epidemią COVID-19, gospodarnie wydatkował środki z tym związane oraz zapewnił ich właściwe wykorzystanie.

USK na bieżąco szacował potrzeby Szpitala oraz Szpitala Tymczasowego zlokalizowanego na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich sp. z o.o.⁷ dotyczące niezbędnego sprzętu i aparatury medycznej do zapobiegania, przeciwdziałania, zwalczania i leczenia COVID-19.

Sprzęt ten pozyskiwał od Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych⁸, Wojewody Wielkopolskiego⁹ oraz dokonywał zakupów z tym związanych. Otrzymany i zakupiony we własnym zakresie sprzęt odpowiednio rozdysponował w celu wyposażenia zarówno ST MTP, jak i innych oddziałów szpitalnych. Realizując zakupy Szpital stosował przepisy dotyczące zamówień publicznych oraz własne regulacje zapewniające konkurencyjność, oszczędność i celowość ponoszonych wydatków, a w uzasadnionych przypadkach odstępował od stosowania ww. przepisów na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹⁰ oraz ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi¹¹. Po zakończeniu funkcjonowania ST MTP otrzymana aparatura medyczna została zwrócona Wojewodzie i RARS, a ponieważ stwierdzono braki w jej ilości, USK podjął działania w celu ustalenia ich przyczyn. W Szpitalu podjęto skuteczne działania w celu pozyskania ww. sprzętu zarówno w formie bezpłatnego udostępnienia, jak i pozyskania bez obowiązku zwrotu wcześniej otrzymanego sprzętu.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: nieprzeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych po zakończeniu działalności przez ST MTP, opóźnień w przeprowadzaniu przeglądów technicznych siedmiu z 20 objętych badaniem sztuk aparatury medycznej, braku zamieszczania odpowiednich ogłoszeń lub informacji w trakcie oraz po zakończeniu procesu udzielania trzech zamówień publicznych oraz dokonania zakupu części sprzętu medycznego na rzecz ST MTP jeszcze przed udzieleniem przez Wojewodę odpowiedniego pełnomocnictwa w tym zakresie.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej: ST MTP

⁸ Poprzednio: Agencja Rezerw Materiałowych. Dalej: RARS.

⁹ Dalej: Wojewoda.

¹⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm., dalej: ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

¹¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1657 ze zm., dalej: ustawa o zapobieganiu chorób zakaźnych u ludzi.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Oszacowanie potrzeb oraz pozyskanie i rozdysponowanie sprzętu i aparatury medycznej w związku z epidemią COVID-19

Opis stanu faktycznego

1.1. USK powstał w wyniku połączenia z dniem 1 stycznia 2022 r.¹² dwóch podmiotów leczniczych, tj. Szpitala Klinicznego im. Heliodora Święcickiego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu im. Karola Marcinkowskiego¹³ oraz Szpitala Klinicznego Przemienienia Pańskiego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu im. Karola Marcinkowskiego¹⁴.

W związku z przeciwdziałaniem COVID-19 w kontrolowanym okresie USK nie prowadził oddziałów zakaźnych natomiast zapewnił dla pacjentów z podejrzeniem zakażenia oraz z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2 łącznie 78 łóżek w 2020 r. (w tym dziewięć łóżek obserwacyjnych), 76 łóżek w 2021 r. (w tym siedem łóżek obserwacyjnych) oraz 16 łóżek w 2022 r. (w tym sześć łóżek obserwacyjnych). W kontrolowanym okresie zarówno w Szpitalu Święcickiego jak i Szpitalu Przemienienia obowiązywały trzy stopnie poziomu zabezpieczenia COVID-19¹⁵.

Ponadto na podstawie decyzji Ministra Zdrowia¹⁶ w strukturze organizacyjnej Szpitala Przemienienia utworzono ST MTP¹⁷, w którym maksymalna liczba łóżek przeznaczonych dla pacjentów z COVID-19 wniosła 356 w 2021 r. oraz 290 łóżek w 2022 r. Na podstawie decyzji Ministra Zdrowia¹⁸ z dniem 1 kwietnia 2022 r. ST MTP zakończył swoje funkcjonowanie. Ww. zmiany organizacyjne związane z przeciwdziałaniem COVID-19 zostały wprowadzone na podstawie łącznie 32 decyzji Wojewody, dziewięciu pism Wojewody oraz siedmiu decyzji Ministra Zdrowia.

(akta kontroli str. 8-137, 1526)

1.2. W kontrolowanym okresie w Szpitalu nie wprowadzono wewnętrznych procedur w zakresie ustalania potrzeb sprzętowych Szpitala i związanych z tym zakupów wyposażenia. Dyrektor Szpitala wyjaśniła, że wyposażenie w sprzęt było ściśle związane z procedurami opieki nad pacjentami z COVID-19, a potrzeby dotyczące sprzętu i aparatury medycznej rozpoznawano reagując na bieżące wyzwania. Rzeczywistość przerastała procedury, w związku z tym, oczekiwanie co do tworzenia procedur w tym zakresie, w czasie dynamicznej zmiany, nie miało zastosowania. Potrzeby określano przede wszystkim w ramach codziennych odpraw, reagując na wyzwania zgłaszane przez personel medyczny. Decyzje związane z rozwojem zarówno ST MTP jak i oddziałów covidowych podejmowane były w błyskawicznym tempie, zależnym od konieczności przyjmowania narastającej fali pacjentów i szybkiej rozbudowy ST MTP (stałe powiększającej się bazy łóżkowej). Szpital w sposób planowy i z zamysłem wynikającym z zaistniałej sytuacji

¹² Uchwała nr 103/2021 z 23 czerwca 2021 r. Senatu Uniwersytetu im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

¹³ Dalej: Szpital Święcickiego.

¹⁴ Dalej: Szpital Przemienienia.

¹⁵ W Szpitalu Święcickiego: I poziom zabezpieczenia w okresie od 15 września 2020 r. do 31 marca 2022 r., II poziom zabezpieczenia w okresie od 2 kwietnia do 9 maja 2021 r. oraz 27 listopada 2021 r. do 31 marca 2022 r. i III poziom zabezpieczenia w okresie od 1 kwietnia do 20 maja 2021 r. W Szpitalu Przemienienia: I poziom zabezpieczenia w okresie od 15 września 2020 r. do 15 stycznia 2021 r. oraz od 6 lipca 2021 r. do 31 marca 2022 r., II poziom zabezpieczenia w okresie od 16 grudnia 2020 r. do 11 maja 2021 r. oraz III poziom zabezpieczenia od 14 grudnia 2020 r. do 30 czerwca 2021 r.

¹⁶ Decyzja nr: DBC.532.2.151.2020.(1) z 23 listopada 2020 r.; DBC.532.2.151.2020.(1) z 26 listopada 2020 r.; DBC.532.2.151.2020.(2) z 19 stycznia 2021 r.; DBC.532.2.12.2021.ŻK z 21 stycznia 2021 r.

¹⁷ ST MTP, który stanowił jednostkę organizacyjną Szpitala Przemienienia, a po połączeniu szpitali stanowił jednostkę organizacyjną Szpitala Święcickiego.

¹⁸ Decyzja nr DBC.532.2.12.2021(4) z 14 marca 2022 r.

epidemiologicznej, przechodząc olbrzymią ewolucję epidemiologiczną, dokonywał wszelkich zakupów, także sprzętu, który związany był z bieżącą opieką nad pacjentami zarówno bez, jak i z niewydolnością oddechową – sprzęt, który kupował Szpital, służyć miał nie tylko chorym na COVID-19, ale także miał za zadanie jednocześnie zabezpieczenie bieżącej działalności leczniczej Szpitala.

(akta kontroli str. 1527-1528)

1.3. W kontrolowanym okresie Szpital Świąckiego dwukrotnie zwracał się z wnioskiem do Wojewody (pisma z 10 i 19 listopada 2020 r.) o przekazanie sprzętu i aparatury medycznej w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19 (Szpital wnioskował o przekazanie 10 kardiomonitorów i 60 pomp strzykawkowych oraz tomografu komputerowego).

Szpital nie otrzymał wnioskowanego sprzętu, a jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych Szpitala, *nie znane są powody nie otrzymania wnioskowanego sprzętu*. Ponadto, w związku ze spodziewaną kolejną falą COVID-19, Szpital wnioskował¹⁹ do Wojewody o sprzęt i aparaturę medyczną, środki ochrony indywidualnej, jednorazowe, wniosek ten nie został przyjęty do realizacji.

(akta kontroli str. 138-166, 1562, 1564)

1.4. W celu wyposażenia tworzonego ST MTP, RARS zawarła 19 lutego 2021 r. ze Szpitalem Przemienienia umowę czasowego udostępnienia medycznych rezerw strategicznych nr BRMwm-17/2021 określającą zasady użytkowania sprzętu i aparatury medycznej. W umowie tej (wraz z aneksem nr 1 z 14 czerwca 2021 r. i nr 2 z 25 lutego 2022 r.) zawarto wykaz sprzętu i wyposażenia medycznego przekazywanego do nieodpłatnego używania (m.in. sprzęt i aparatura medyczna o wartości 12.804.137,06 zł²⁰), tj.: trzy analizatory parametrów krytycznych, jeden aparat do terapii nerkozastępczej, 30 zestawów do terapii wysokoprzepływowej Airvo 2 Set, sześć aparatów EKG Aspel Grey, jeden mobilny aparat RTG (Simply DR), dwa mobilne aparaty RTG Optima XR240amx, aparat USG Hitachi, 30 kardiomonitorów X3, 20 pomp infuzyjnych Biolight P600, 100 pomp infuzyjnych Biolight P500, 20 respiratorów Savina Select, 28 respiratorów Trilogy EVO OBM, 28 ssaków chirurgicznych Basic/Dominant Flex, 20 ssaków elektrycznych Dynamic II, jeden tomograf komputerowy Revolution Frontier z zabudową kontenerową TK Alteris, pięć urządzeń do kompresji klatki piersiowej, dwa wideolaryngoskopy iS3-L, 70 kardiomonitorów VISTA 120, dwa aparaty EKG BTL.²¹

W ww. umowie określono przeznaczenie przekazywanego sprzętu (wyposażenie ST MTP w związku z przeciwdziałaniem zagrożeniu epidemiologicznemu), a Szpital oświadczył, że będzie używał ww. sprzętu w miejscu utworzonego ST MTP. Strony umowy określiły również zasady jego używania (m.in. używania zgodnie z przeznaczeniem, przestrzeganie zasad przeglądów i bieżącej konserwacji, ponoszenia kosztów napraw) oraz obowiązek przetransportowania na koszt Szpitala przedmiotów użyczenia, po upływie okresu udostępniania. Udostępniony sprzęt został przetransportowany do ST MTP przez RARS oraz Wielkopolski Urząd Wojewódzki i dokonano jego protokolarnych odbiorów.

(akta kontroli str. 167-205)

W przypadku następującego sprzętu objętego ww. umową:

- aparaty EKG Aspel Grey, aparaty USG Hitachi, kardiomonitor X3, pompy infuzyjne Biolight P600 i Biolight P500, respiratory Savina Select, respiratory

¹⁹ Pismo z 14 stycznia 2022 r. nr S/W6/II/2022.

²⁰ W kwocie tej nie uwzględniono przekazanych środków ochrony indywidualnej oraz sprzętu i aparatury medycznej o wartości poniżej 3.500 zł).

²¹ Wykaz przekazywanego sprzętu zawarty został zawartej 3 grudnia 2020 r. pomiędzy Szpitalem Przemienienia i Wojewodą, o której mowa jest w punkcie 1.7. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

- Trilogia EVO OBM, ssaki chirurgiczne Basic/Dominant Flex, ssaki elektryczne Dynamic II, kardiomonitor Vista – przekazanie nastąpiło 4 grudnia 2020 r.,
 - analizatory parametrów krytycznych, mobilny aparat RTG (Simply DR) – przekazanie nastąpiło 14 grudnia 2020 r.,
 - tomograf komputerowy Revolution Frontier z zabudową kontenerową, urządzenia do kompresji klatki piersiowej, wideolaryngoskopy iS3-L – przekazanie nastąpiło 21 stycznia 2021 r.,
- tj. odpowiednio 77 dni, 67 dni oraz 29 dni przed podpisaniem ww. umowy użyczenia. Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśnił, że *pierwotne rozmowy oraz plany tworzenia ST MTP prowadzone były z Wielospecjalistycznym Szpitalem Miejskim im. J. Strusia w Poznaniu, a USK obejmując zarządzanie nad ST MTP przejął pawilon nr 2 na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich z większością sprzętu już przekazanego przez RARS. Kolejny sprzęt docierał w miarę możliwości jego pozyskania od poszczególnych producentów. Szpital podpisał ww. umowę po przekazaniu wszystkich urządzeń i aparatury medycznej.*
- (akta kontroli str. 167-168, 1555)

Szczegółowa analiza dokumentacji²² dotyczącej 30 sztuk różnego rodzaju sprzętu i aparatury medycznej przekazanej Szpitalowi przez RARS wykazała, że był on używany w ST MTP, tj. respektowano określone w ww. umowie zasady dotyczące jego rozdysponowania.

Protokołem odbioru końcowego z 21 kwietnia 2022 r. Wojewoda dokonał odbioru sprzętu i aparatury medycznej udostępnionego przez RARS, stwierdzając brak następującego sprzętu o jednostkowej wartości powyżej 3.500 zł: dwóch pomp infuzyjnych Biolight P500, dwóch kabin izolacyjnych z aparaturą centrali filtrująco-wentylacyjnej do zastosowań biomedycznych.

Jak podał w złożonych wyjaśnieniach Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych, *ww. niedobory zostały odnalezione, a cała sytuacja wyjaśniona z Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim, który posiada raport końcowy w tej sprawie (pompy infuzyjne były w serwisie, a w przypadku kabin izolacyjnych ustalono, że trafiły one do innych szpitali, co wyjaśniono z Centrum Zarządzania Kryzysowego Urzędu Wojewódzkiego).*

Zwrot sprzętu i aparatury medycznej przekazanej przez RARS potwierdzono również porozumieniem nr BRM-ZW-ST-175/2022, które Szpital zawarł z RARS oraz Wojewodą 30 grudnia 2022 r. z RARS, co opisano w punkcie 3.5. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 206-242, 1181-1205, 1439-1453, 1562, 1566)

1.5. W kontrolowanym okresie w Szpitalu zostały ustalone zasady zakupu sprzętu i aparatury medycznej²³. Wprowadzały m.in. obowiązek zachowania uczciwej

²² Wydruki z ewidencji środków trwałych, protokoły odbioru sprzętu i aparatury medycznej.

²³ Regulamin udzielania zamówień publicznych w Szpitalu Świątecznego z 31 stycznia 2020 r., Regulamin udzielania zamówień publicznych w Szpitalu Świątecznego wprowadzony zarządzeniem wewnętrznym nr 2/01/2021 z 11 stycznia 2021 r.; Regulamin udzielania zamówień publicznych w Szpitalu Świątecznego wprowadzony zarządzeniem wewnętrznym nr 01/10/2021 z 1 października 2021 r.; Regulamin udzielania zamówień publicznych w Szpitalu Świątecznego z 1 stycznia 2022 r.; Zarządzenie wewnętrzne dyrektora Szpitala Przemienienia nr 273/2019 z 20 grudnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia zmian do regulaminu zamówień publicznych do 30.000 euro; Zarządzenie wewnętrzne dyrektora Szpitala Przemienienia nr 36/20 z 20 lutego 2020 r. w sprawie wprowadzenia zmian do regulaminu zamówień publicznych do 30.000 euro; Zarządzenie wewnętrzne dyrektora Szpitala Przemienienia nr 1/2021 z 31 grudnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia zmian do regulaminu zamówień publicznych do wartości 30.000 euro; Zarządzenie wewnętrzne dyrektora Szpitala Przemienienia nr 38/2021 z 9 kwietnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia zmian do regulaminu zamówień publicznych o wartości do 130.000 zł netto; Zarządzenie wewnętrzne dyrektora Szpitala Przemienienia nr 112/2020 z 29 czerwca 2020 r. w sprawie wprowadzenia nowego regulaminu zamówień publicznych powyżej 30.000 euro; Zarządzenie wewnętrzne dyrektora Szpitala Przemienienia nr 37/2021 z 9 kwietnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia zmian do regulaminu zamówień publicznych powyżej 130.000 zł netto; Zarządzenie wewnętrzne dyrektora Szpitala Przemienienia nr 163/2021 z 1 października 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Szpitalu Przemienienia.

konkurencji, przejrzystości postępowania, równego traktowania wykonawców, racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi (w tym zasadę wydatkowania tych środków w sposób celowy, oszczędny oraz umożliwiający terminową realizację zadań, a także optymalny dobór metod i środków w celu uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów). W przypadku prowadzenia zamówień w trybach przewidzianych ustawą z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych²⁴ ustalenie szacunkowej wartości przedmiotu zamówienia miało zostać udokumentowane, a propozycja wyboru najkorzystniejszej oferty miała następować komisyjnie. W przypadku zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej kwoty, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, szacunkową wartość zamówienia miano ustalać przy zastosowaniu co najmniej jednej z metod: analiza cen rynkowych lub analiza wydatków poniesionych na tożsame zamówienia lub analizy cen rynkowych złożonych w postępowaniach prowadzonych przez Szpital lub zamówień udzielonych przez innych zamawiających, obejmujących tożsame przedmiot zamówienia. Kryteriami wyboru wykonawcy miały być cena albo cena i inne kryteria pozacenowe gwarantujące uzyskanie najkorzystniejszej ekonomicznie i jakościowo oferty (m.in. jakość, funkcjonalności, parametry techniczne, aspekty społeczne, serwis czy termin wykonania).

(akta kontroli str. 250-456)

1.6. W związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 Szpital dokonywał we własnym zakresie zakupów sprzętu i aparatury medycznej mających służyć przeciwdziałaniu i leczeniu COVID-19. W kontrolowanym okresie w wyniku przeprowadzenia łącznie 40 zakupów pozyskano sprzęt o łącznej wartości 13.352.575,74 zł:

- w 2020 r. zakupiono: respirator transportowy (2 szt.), aparat do wentylacji nieinwazyjnej BIPAP (4 szt.), urządzenie do wysokoprzepływowej terapii tlenowej (4 szt.), wyspecjalizowany jonizator do dekontaminacji pomieszczeń szpitalnych (2 szt.), parownicę, komorę laminarną, aparat do oznaczania koronawirusa, respirator z pomiarem FRC, zestaw 5 kardiomonitorów, pompy infuzyjne, respirator transportowy, videolaryngoskopy, aparat USG, system do masowego pomiaru temperatury na łączną kwotę 2 184 306,25 zł;
- w 2021 r. zakupiono: tomograf komputerowy, pompy infuzyjne wraz ze stacjami dokującymi i uchwytami (144 pompy, 36 stacji dokujących, 36 uchwytów), konsolę do przeprowadzania procedur ECMO z wyposażeniem i osprzętem jednorazowym, aparat USG na łączną kwotę 6 437 974,09 zł;
- w 2022 r. zakupiono: reduktor tlenowy RCT 20/100 (2 szt.), reduktor tlenowy RCT 30 S (2 szt.), konsolę do przeprowadzania procedur ECMO z wyposażeniem i osprzętem jednorazowym, aparat do znieczuleń, agregat (pompę) próżniowy trzypompowy AV500 (1 szt.), reduktor butłowy GCE z złączką AGA i wyjściem 6/16 do transportu pacjentów (8 szt.), aparat EKG (5 szt.), monitory pomiarów hemodynamicznych (3 szt.), echokardiograf (1 szt.), kardiomonitor mobilny (10 szt.), monitory parametrów życiowych pacjenta (5 szt.), defibrylator z wyposażeniem (2 szt.), pulsoksymetry (100 szt.), stoliki anestezyjologiczne (4 szt.), analizator parametrów krytycznych (2 szt.), pulsoksymetr stacjonarny (5 szt.), aparat USG do badań naczyniowych (1 szt.), spiroergometr (1 szt.), diatermia chirurgiczna mono- i bipolarna, ssak mobilny z różnymi końcówkami, doposażenie toru wizyjnego: doposażenie egzoskopu, głowica kamery, moduł IMAGE, optyki laryngologiczne wraz z wielorazowymi płaszczami - 8 zestawów, pompa płucząca, lampa czołowa, wirówka, aparat USG wielofunkcyjny, zamrażarka laboratoryjna niskotemperaturowa,

²⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm., wcześniej: ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.), dalej: ustawa Pzp.

broncholarynkofiberoskop bez kanału roboczego i z kanałem roboczym i torem wizyjnym, z rejestratorem obrazu i opcją wąskopasmową na łączną kwotę 4 730 295,40 zł.

Ww. zakupy sfinansowano z: środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w wysokości 4.246.586,04 zł, środków własnych Szpitala oraz budżetu UE w ramach realizacji projektu nr RPWP.06.06.01-30-0004-18-00 pn. „Kardioonkologia program prewencji niewydolności serca u pacjentów onkologicznych” w wysokości 2.783.808,06 zł oraz środków własnych Szpitala oraz budżetu UE w ramach realizacji projektu nr RPWP.07.02.02-30-0039/16 pn. „Przeprowadzenie badania przesiewowego słuchu u młodzieży klas szóstych szkoły podstawowej – Hej słyszysz??”²⁵ w wysokości 6.322.181,64 zł.

Szczegółowa analiza dokumentacji dotyczącej 10 spośród ww. zakupów²⁶ wykazała, że:

- w siedmiu przypadkach zakup został przeprowadzony zgodnie z obowiązującymi w podmiocie leczniczym wewnętrznymi procedurami oraz przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych²⁷ (stwierdzone nieprawidłowości opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”, nie miały jednak one wpływu na wynik prowadzonych przez Szpital postępowań), a w pozostałych trzech przypadkach odstąpiono od stosowania ww. ustawy na podstawie art. 6a ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²⁸ (jeden przypadek) oraz art. 46c ustawy o zapobieganiu chorób zakaźnych u ludzi (dwa przypadki).
- dostarczony sprzęt i aparatura były zgodne z postanowieniami odpowiednich umów, a same umowy nie przewidywały konieczność zapłaty zaliczki lub zadatku,
- specyfikacje sprzętu i aparatury medycznej, normy do spełnienia oraz wymagania sprzętowe zostały określone przez Szpital na podstawie ofert dostawców danego sprzętu w ramach rozpoznania rynku²⁹, a od dostawców wymagano przedstawienia certyfikatów poświadczających spełnianie norm przez oferowane sprzęty,
- nie wystąpiły przypadki otrzymania wadliwego sprzętu, a zakupiony sprzęt trafił do odpowiednich jednostek organizacyjnych Szpitala.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśniając sposób weryfikacji kontrahentów podał, że ww. zakupiony sprzęt to *w dużej mierze sprzęt znanych na rynku marek o właściwej renomie, jakości i sprawdzony przez personel w trakcie*

²⁵ Na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.) oraz ustawy z 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. 2022 r. poz. 1758 ze zm.) w ramach ww. projektów realizowano również działania związane z zapobieganiem i łagodzeniem skutków epidemii COVID-19

²⁶ Zakup: tomografu komputerowego wraz z urządzeniami współpracującymi oraz adaptacją pomieszczeń za kwotę 3.994.171,29 zł (DZP/01/2021); 4 sztuk aparatu do znieczulenia z kardiomonitorem za kwotę 859.248 zł (DZP/185/2022); konsoli do przeprowadzania procedur ecmo z wyposażeniem i osprzętem jednorazowym za kwotę 442.800,00 zł (DZP/198/2022); trzech monitorów pomiarów hemodynamicznych za kwotę 548.208,00 zł (DZP/133/2022); Broncholarynkofiberoskop bez kanału roboczego i z kanałem roboczym i torem wizyjnym, z rejestratorem obrazu za kwotę 299.091,42 zł (DZP/97/2021); czterech respiratorów z pomiarem FRC za kwotę 524.880,00 zł; (DZP/70WR/2020); aparat USG do badań naczyniowych za kwotę 598.860,00 zł (DZP/133/2022); komory laminarnej za kwotę 24.477,00 zł; konsoli do przeprowadzania procedur ECMO z wyposażeniem i osprzętem jednorazowym za 1.527.984 zł; pomp infuzyjnych wraz ze stacjami dokującymi i uchwytami za 685.918,8 zł.

²⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm., dalej ustawa Pzp.

²⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.

²⁹ W przypadku trzech postępowań prowadzonych bez zastosowania ustawy Pzp, również na podstawie ofert wykonawców.

użytkowania. Ponadto, w każdym doborze sprzętu, określeniu jego koniecznych parametrów zawsze uczestniczył personel medyczny i niejednokrotnie, przed sporządzeniem zestawienia parametrów jakie ma mieć oferowany sprzęt, personel medyczny sprawdzał dany sprzęt w trakcie jego użyczenia do testów. Również przy każdym doborze sprzętu sprawdzano dostępność firm na rynku, doświadczenie firm dostarczających i produkujących sprzęt medyczny czy możliwość jego rozbudowy i serwisowania.

(akta kontroli str. 457-961, 1550, 1555-1556)

1.7. Szpital pozyskiwał sprzęt i aparaturę medyczną również z innych źródeł. W związku z tworzeniem ST MTP, Szpital Przemienienia zawarł 3 grudnia 2020 r. umowę z Wojewodą, zgodnie z którą Wojewoda zlecił Szpitalowi zakup sprzętu i aparatury medycznej na potrzeby ST MTP w imieniu i na rzecz Wojewody, w rodzaju i liczbie według wykazu stanowiącego załącznik do ww. umowy (wykaz ten obejmował zarówno środki ochrony osobistej oraz aparaturę medyczną o wartości poniżej, jak i powyżej wartości 3.500 zł). Jednocześnie Szpital potwierdził w tej umowie, że wskazania Wojewody odnośnie zakupu tego sprzętu zostały z nim skonsultowane i potwierdzona została ich niezbędność do właściwego funkcjonowania ST MTP. Wojewoda określił, że maksymalna wysokość zobowiązań zaciągniętych przez Szpital w celu realizacji umowy nie mogła przekroczyć 7.261.353,84 zł. Zakupione mienie miało stanowić własność Skarbu Państwa – Wojewody. Szpital był ponadto zobowiązany do jego zwrotu po zakończeniu działalności przez ST MTP, a Wojewoda do jego wywozu. Strony ustaliły również, że do zakupu sprzętu na podstawie art. 46c ustawy o zapobieganiu chorób zakaźnych u ludzi nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych, przy czym zakup miał odbywać się w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów. Zgodnie z ww. umową Szpital Przemienienia miał możliwość przesunięć asortymentowych w zakresie sprzętu wymienionego w tym wykazie, po zgłoszeniu takiego zamiaru Wojewodzie i uzyskaniu jego zgody na zakup lub braku jego sprzeciwu w tej kwestii. Szpital Przemienienia zwracał³⁰ się do Wojewody o zgodę na zakup sprzętu, który nie był zawarty w ww. załączniku do umowy, a Wojewoda nie wyraził sprzeciwu co do zakupu wnioskowanego sprzętu.

Ostatecznie Szpital Przemienienia dokonał zakupów sprzętu i aparatury medycznej w celu wyposażenia ST MTP o wartości 5.913.131,00 zł³¹ (m.in. dwa analizatory parametrów krytycznych, ambulans typu C, cztery respiratory transportowe Philips Trilogy, cztery defibrylatory Efficia, dwa aparaty USG Hitachi, 248 pomp strzykawkowych, 136 stacje dokujące pompy strzykawkowe, trzy monitory SPOTCHECK, 42 zestawy do wysokoprzepływowej tlenoterapii, dwa elektrokardiografy ELI280, dwie kabiny izolacyjne, chłodnię na zwłoki z wyposażeniem, dwa mobilne aparaty RTG). Analiza dokumentacji dotyczącej 10 zakupów zrealizowanych na podstawie ww. umowy wykazała, że w czterech przypadkach Szpital zakupił sprzęt 2 grudnia 2020 r., tj. jeszcze przed podpisaniem ww. umowy i przed udzieleniem odpowiedniego pełnomocnictwa przez Wojewodę, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Zgoda na ww. zakupy została wyrażona przez Wojewodę 29 grudnia 2020 r.

(akta kontroli str. 962-1005, 1012-1013, 1147-1148, 1628-1630)

³⁰ Pismo: nr S/W/2/III/2021 z 8 marca 2021 r., S/W13/III/2021 z 15 marca 2021 r., S/W14/III/2021 z 16 marca 2021 r.

³¹ W kwocie tej nie uwzględniono środków ochrony osobistej oraz sprzętu i aparatury medycznej o wartości poniżej 3.500 zł.

Szczegółowa analiza dokumentacji³² dotyczącej 25 sztuk różnego rodzaju sprzętu i aparatury medycznej zakupionej przez Szpital Przemienienia wykazała, że ww. sprzęt używany był w ST MTP, zgodnie z zasadami określonymi w ww. umowie.

(akta kontroli, str. 1012-1180, 1206-1208, 1281, 1558)

Protokołem odbioru końcowego z 21 kwietnia 2022 r. Wojewoda dokonał odbioru zakupionego oraz udostępnionego sprzętu i aparatury medycznej, stwierdzając brak następującego sprzętu o jednostkowej wartości powyżej 3.500 zł: jednej pompy infuzyjnej strzykawkowej HealFusion S7 oraz jednego sejfu antywłamaniowego ognioodpornego HPKTF.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśnił, że: *ww. niedobory zostały odnalezione, a cała sytuacja wyjaśniona z Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim, który posiada raport końcowy w tej sprawie (pompa infuzyjna znajdowała się w serwisie, a w przypadku sejfu pomyłone zostały numery inwentarzowe z innym sejfem).*

(akta kontroli str. 1181-1205, 1562, 1566)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W planie postępowań o udzielenie zamówień Szpitala na dany rok (i ich aktualizacjach) nie ujęto czterech z sześciu objętych kontrolą NIK postępowań (tj. DZP/01/2021, DPZ/97/2021, DZP/198/2022, DZP/185/2022) do czego zobowiązywał art. 23 ust. 1 i 4 Pzp.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśnił, że *Szpital nie dokonał ww. aktualizacji planu postępowań na dany rok mając na uwadze działanie w ograniczonych zespołach merytorycznych w okresie epidemii COVID-19, w tym realizację pierwszoplanowych działań związanych z ochroną zdrowia publicznego i przekazywania środków przez Instytucję Zarządzającą w sposób, który nie mógł być zaplanowany przez Szpital.*

(akta kontroli str. 457-459, 1552, 1556)

2. W przypadku trzech postępowań³³ o udzielenie zamówienia publicznego Szpital nie zamieścił w BZP w terminie 30 dni od wykonania umowy ogłoszenia o jej wykonaniu, do czego zobowiązywał art. 448 ustawy Pzp. Ponadto w przypadku jednego z ww. postępowań³⁴ z opóźnieniem (powyżej siedmiu dni) przekazano informacje o złożonych ofertach (co było niezgodne z art. 81 ust. 1 ustawy Pzp) oraz ogłoszenie o udzieleniu zamówienia (co naruszało art. 265 ust. 1 ustawy Pzp).

Zastępca Dyrektora Szpitala ds. ekonomicznych wyjaśnił, że *od 2021 r. Szpital rozpoczął głębokie zmiany organizacyjne i strukturalne, które związane były z połączeniem dwóch szpitali. Wobec powyższego zmienił się obieg dokumentów, skład osobowy w większości działów, część pracowników przeszła na emeryturę, zwolniła się lub została przeniesiona na inne stanowiska. Wszystko to spowodowało zakłócenia w realizacji zadań, w tym opóźnienia w publikacji ogłoszeń.*

(akta kontroli str. 715-716, 734-736, 750-752, 1556-1557)

³² Wykaz sprzętu zakupionego na podstawie umowy zawartej z Wojewodą z 3 grudnia 2020 r., karty środków trwałych sprzętu i aparatury medycznej, dokumenty OT „Przyjęcie środka trwałego”.

³³ Postępowanie: nr DZP/185/2022 w zakresie aparatu do znieczulenia z kardiomonitorem: wykonanie umowy nastąpiło 22 grudnia 2022 r., a ogłoszenie zamieszczono 16 maja 2023 r.; nr DZP/198/2022 w zakresie konsoli do przeprowadzania procedur ecmo z wyposażeniem i osprzętem jednorazowym: wykonanie umowy nastąpiło 15 grudnia 2022 r., a ogłoszenie zamieszczono 9 lutego 2023 r.; nr DZP/133/2022 w zakresie monitorów pomiarów hemodynamicznych oraz aparatu USG do badań naczyniowych: wykonanie umowy nastąpiło 24 listopada 2022 r., a ogłoszenie zamieszczono 10 lutego 2023 r.

³⁴ Postępowanie nr DZP/133/2022 w zakresie monitorów pomiarów hemodynamicznych oraz aparatu USG do badań naczyniowych: otwarcie ofert miało miejsce 29 sierpnia 2022 r., a informację przekazano 15 września 2022 r., natomiast umowy zawarto 22 września 2022 r., a ogłoszenie o udzieleniu zamówienia wysłano 6 lutego 2023 r.

3. W związku z tworzeniem ST MTP, Szpital Przemienienia zawarł 3 grudnia 2020 r. umowę z Wojewodą, zgodnie z którą Wojewoda zlecił Szpitalowi zakup sprzętu i aparatury medycznej na potrzeby ST MTP w imieniu i na rzecz Wojewody, w rodzaju i liczbie według wykazu stanowiącego załącznik do ww. umowy. Szpital Przemienienia już w okresie od 30 listopada do 2 grudnia 2020 r. dokonał zakupu 28 szt. pomp infuzyjnych, aparatu USG, przepływomierza AIRWO oraz sejfu antywłamaniowego³⁵ na łączną kwotę 1 231,8 tys. zł, tj. jeszcze przed zawarciem ww. umowy i udzieleniem odpowiedniego pełnomocnictwa przez Wojewodę. Dokonywanie wydatków za zakupy realizowanych w imieniu Skarbu Państwa bez ważnego pełnomocnictwa jest działaniem nierzetelnym.

Dyrektor Szpitala Przemienienia dr hab. med. Szczepan Cofta wyjaśnił, że *ww. zakupów dokonał na podstawie oświadczenia wydanego przez I Wicewojewodę – Anetę Niestrawską.*

NIK wskazuje, że ww. oświadczenie zostało wydane dopiero 29 grudnia 2020 r., a informacja o dokonanych zakupach powinna znaleźć odzwierciedlenie w treści zawartej umowy z 3 grudnia 2020 r., a nie w późniejszym oświadczeniu, w którym potwierdzono czynności dokonane w dniach od 30 listopada do 2 grudnia 2020 r.

(akta kontroli str. 962-1005, 1012-1013, 1147-1148, 1628-1630)

OCENA CZĄSTKOWA

Szpital na bieżąco rozpoznawał potrzeby zakupu lub pozyskania sprzętu i aparatury medycznej do walki z COVID-19, reagując na aktualną sytuację epidemiologiczną oraz wyzwania zgłaszane przez personel medyczny. W celu wyposażenia tworzonego ST MTP Szpital zawarł z RARS odpowiednią umowę czasowego udostępnienia medycznych rezerw strategicznych, w której określono przeznaczenie przekazywanego sprzętu oraz zasady jego używania. W tym celu Szpital zawarł również z Wojewodą umowę zlecającą mu zakup sprzętu i aparatury medycznej na potrzeby ST MTP w imieniu i na rzecz Wojewody, jednakże NIK wskazuje, że dokonano zakupu części sprzętu medycznego na rzecz ST MTP jeszcze przed udzieleniem przez Wojewodę odpowiedniego pełnomocnictwa w tym zakresie. Analiza dokumentacji dotyczącej 55 sztuk różnego rodzaju sprzętu i aparatury medycznej otrzymanej na podstawie dwóch ww. umów wykazała, że był on używany w ST MTP. Szpital również we własnym zakresie dokonywał zakupów sprzętu i aparatury medycznej mających służyć przeciwdziałaniu i leczeniu COVID-19. Szczegółowa analiza dokumentacji dotyczącej 10 zakupów sprzętu wykazała, że w siedmiu przypadkach realizowano je zgodnie z ustawą Pzp (za wyjątkiem braku aktualizacji planu zamówień na dany rok oraz braku zamieszczania odpowiednich ogłoszeń lub informacji w trakcie oraz po zakończeniu procesu udzielania trzech zamówień publicznych), a w trzech przypadkach prawidłowo odstępując od stosowania przepisów Pzp.

OBSZAR

³⁵ Dotyczyło to następujących faktur: nr R201847 z 01.12.2020 r. za zakup sejfu antywłamaniowego (1 szt.) na kwotę 5.878,17 zł, nr 51/12/2020 z 02.12.2020 r. za zakup pompy infuzyjnej strzykawkowej (28 szt.) na łączną kwotę 71.064 zł, nr FS/3/12/2020 z 02.12.2020 r. za zakup aparatu USG (2 szt.) na łączną kwotę 308.000 zł, nr 12489332 z 23.02.2021 r. za zakup aparatury do wysokoprzepływowej terapii tlenowej z osprzętem na łączną kwotę 846.850,77 zł zrealizowanych na podstawie zamówienia z dnia 30 listopada 2020 r.

2. Monitorowanie wykorzystania i utrzymania sprawności technicznej zakupionego i otrzymanego sprzętu oraz aparatury medycznej w związku z epidemią COVID-19

Opis stanu faktycznego

2.1. Oględziny 32 sztuk sprzętu i aparatury medycznej³⁶ zakupionej przez Szpital lub udostępnionej mu w latach 2020-2023 (I kwartał) w związku z przeciwdziałaniem i leczeniem COVID-19 wykazały, że w każdym przypadku ww. sprzęt był użytkowany zgodnie z celem na jaki został zakupiony lub udostępniony. Sprzęt ten w 30 przypadkach był wykorzystywany do leczenia pacjentów w ST MTP, a w pozostałych dwóch w innych jednostkach organizacyjnych Szpitala (pracowni mikrobiologicznej diagnostyki molekularnej oraz pododdziale pooperacyjnym oddziału kardiochirurgii i transplantologii).

(akta kontroli str. 1280-1315)

2.2. Szczegółowa analiza dokumentacji³⁷ dotyczącej 20 sztuk sprzętu i aparatury medycznej wykorzystywanej do udzielania pomocy pacjentom z COVID-19 wykazała, że w siedmiu przypadkach przeglądy techniczne były wykonywane z opóźnieniem, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. W kontrolowanym okresie Szpital nie poniósł żadnych kosztów związanych z przeprowadzaniem przeglądów technicznych sprzętu i aparatury medycznej otrzymanej lub zakupionej przez Szpital i wykorzystywanej do udzielania świadczeń pacjentom z COVID-19.

(akta kontroli str. 1209-1279, 1529)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Analiza dokumentacji dotyczącej 20 sztuk sprzętu i aparatury medycznej wykorzystywanej do udzielania pomocy pacjentom z COVID-19 wykazała, że w siedmiu przypadkach przeglądy techniczne tego sprzętu były wykonywane z opóźnieniem, które wyniosło od 16 do 266 dni³⁸.

(akta kontroli str. 1209-1210, 1224-1225, 1236-1238, 1243-1257)

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśnił, że *cały ww. sprzęt podlegał okresowi gwarancji przez 24 miesiące, a w tym czasie proces przeglądów technicznych leży po stronie dostawcy aparatów, natomiast ostatni z przeglądów realizowany jest na koniec okresu gwarancyjnego. W przypadku aparatu USG Philips SPARQ, w jego paszporcie technicznym jest wpisana informacja, że zalecana częstotliwość przeglądów wynosi 12 miesięcy, co oznacza, że firma w okresie gwarancji może ale nie musi przeprowadzić taki przegląd (przegląd został wykonany w marcu 2023 r., co oznacza, że został on zrealizowany jeszcze przed końcem okresu gwarancji). W przypadku centrali monitorującej Philips Intellivue iX Szpital zgłosił telefonicznie do serwisu firmy konieczność przeglądu gwarancyjnego*

³⁶ Dwa analizatory parametrów krytycznych ABL90 F, samochód specjalny - ambulans typu C, Me, respirator Philips Trilogy EV300, s/n H2, dwa aparaty USG Hitachi Arietta 50, s/n G3042, urządzenie Multifiltrate CICA M201271, Monitor SPOTCHECK PHILIPS VS-30, aparat do przeprowadzania ciągłych terapii, system USG Piloter z kolorowym Dopplerem, helm CPAP, dwa aparaty RTG mobilne MAC D 32 kW, ultrasonograf Arietta 65 Hitachi, s/n G3, trzy respiratory z funkcją Auto-Flow Savina 30, kardiomonitor X3, kardiomonitor Vista 120, s/n VFSND3608, kabina izolacyjna, analizator pomiarów krytycznych RAPID PO, RTG mobilne (SIMPLY DR), urządzenie do mechanicznej kompresji klatki piersiowej, tomograf komputerowy Revolution Frontier, dwa respiratory SV 600, aparat do terapii nerkozastępczej, respirator z turbiną i mieszalnikami tle, bramka do dezynfekcji osób i łóżek szpitalnych, system do automatycznej ekstrakcji, respirator transportowy HAMILTON T1, ultrasonograf Alpinion Minisono z oprogramowaniem.

³⁷ Paszporty techniczne sprzętu i aparatury medycznej.

³⁸ Respiratory GE Healthcare (nr inwentarzowe: T-8/6055, T-8/6056) 16 dni; Respirator GE Healthcare (nr inwentarzowy T-8/6054) 17 dni; Respiratory GE Healthcare (nr inwentarzowe: T-8/6052, T-8/6053) 12 dni; Centrala Monitorująca Philips Intellivue iX (nr inwentarzowy T-8/6038) 31 dni; Aparat USG Philips SPARQ (nr inwentarzowy T-8/6211) 266 dni.

z podaniem terminu tego przeglądu wyznaczonego w paszporcie technicznym ale serwis dojechał dopiero we wrześniu 2022 r. Natomiast informacja o konieczności dokonania przeglądów respiratorów firmy GE została przekazana do firmy wykonującej przeglądy 30 stycznia 2023 r., a Szpital otrzymał informację zwrotną 31 stycznia 2023 r. Jednak serwis dojechał dopiero w marcu 2023 r. i w tym terminie zrealizował przeglądy wszystkich urządzeń objętych usługą gwarancyjną.

NIK zwraca uwagę na fakt, że w paszporcie technicznym aparatu USG Philips SPARQ (nr inwentarzowy T-8/6211) zapisano, że „Przegląd należy wykonać do 30 czerwca 2022 r.”, natomiast przegląd odbył się 23 marca 2023 r. NIK wskazuje, że Szpital powinien odpowiednio wcześniej informować firmy serwisujące sprzęt i aparaturę medyczną o konieczności wykonania przeglądu technicznego danego urządzenia aby uniknąć przekraczania terminów przeglądów wskazanych w paszportach technicznych.

(akta kontroli, str. 1557)

OCENA CZĄSTKOWA

Szpital użytkował sprzęt i aparaturę medyczną otrzymaną oraz zakupioną przez Szpital zgodnie z celem na jaki została pozyskana, tj. w związku z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19. Szpital nie zapewnił w przypadku siedmiu z 20 sztuk sprzętu objętych szczegółowym badaniem NIK wymaganej częstotliwość przeprowadzania przeglądów technicznych ww. sprzętu.

OBSZAR

3. Zagospodarowanie sprzętu i aparatury medycznej zakupionych w związku z epidemią COVID-19

Opis stanu faktycznego

3.1. Oględziny 32 sztuk sprzętu i aparatury medycznej zakupionej przez Szpital lub udostępnionej mu w latach 2020-2023 (I kwartał) w związku z przeciwdziałaniem i leczeniem COVID-19, wymienionej w punkcie 2.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego wykazały, że w 11 przypadkach sprzęt został zwrócony Wojewodzie, który odebrał ten sprzęt bez zastrzeżeń, co potwierdzono odpowiednimi protokołami. W jednym przypadku sprzęt został protokołarnie odebrany przez RARS, przy czym stwierdzono braki w jego wyposażeniu³⁹.

W pięciu przypadkach sprzęt był użytkowany w Szpitalu, a w 15 przypadkach⁴⁰ był magazynowany w czystych i suchych pomieszczeniach, w sposób zabezpieczający sprzęt przed zakurzeniem, zabrudzeniem i zniszczeniem. Przechowywany sprzęt nie dotykał bezpośrednio ścian i podłóg w miejscu ich składowania.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśniając przyczyny magazynowania sprzętu i aparatury medycznej, a nie jej wykorzystywania w swojej działalności, podał że *po decyzji Wojewody o przekazaniu części asortymentu Szpitalowi i przekazaniu porozumienia z grudnia 2022 r. w tej sprawie, strategiczny sprzęt medyczny przekazano bezpośrednio na stan właściwych jednostek szpitalnych do natychmiastowego wykorzystania. W pozostałym zakresie, w zależności od potrzeb Szpitala, sprzęt jest sukcesywnie wprowadzany do użytkowania. Na fakt magazynowania tego sprzętu ma ponadto wpływ ponowna weryfikacja miejsca jego potencjalnego wykorzystania związana z połączeniem dwóch szpitali w jeden,*

³⁹ Stwierdzono braki w wyposażeniu bramki do dezynfekcji.

⁴⁰ T.j.: analizator parametrów krytycznych ABL90 F, system USG Piloter z kolorowym Dopplerem, aparat RTG mobilny MAC D 32 kW, trzy respiratory z funkcją Auto-Flow Savina 30, kardiomonitor Vista 120, kabina izolacyjna, analizator pomiarów krytycznych RAPID PO, aparat do terapii nerkozastępczej, respirator z turbiną i mieszalnikami tlenu, kardiomonitor X3, urządzenie do mechanicznej kompresji klatki piersiowej, dwa respiratory SV 600 o łącznej wartości 1.317.307 zł.

budową nowej jednostki Szpitala, likwidacją jednostki przy ul. Grunwaldzkiej w Poznaniu oraz rozbudową jednostki przy ul. Szamarzewskiego w Poznaniu.

(akta kontroli str. 243-249, 1280-1319, 1563)

3.2. Szczegółowa analiza dokumentacji dotyczącej 60 sztuk sprzętu i aparatury medycznej zakupionej przez Szpital oraz przekazanej na własność Szpitala wykazała, że ww. sprzęt został prawidłowo wprowadzony do ewidencji księgowej środków trwałych Szpitala.

(akta kontroli str. 713-714, 726-733, 748-749, 769-774, 794-795, 805-809, 826-827, 841-842, 894-899, 1312-1314, 1320-1386)

3.3. Szpital przeprowadził na 30 grudnia 2021 r. roczną inwentaryzację drogą spisu z natury, w odniesieniu do sprzętu zgromadzonego w magazynie ogólnym ST MTP i poinformował RARS o jej wyniku 11 marca 2022 r. Jednocześnie poinformowano RARS o odstąpieniu od przeprowadzania inwentaryzacji z natury użyczonego sprzętu będącego w strefach zamkniętych (z powodu ciągłości funkcjonowania ST MTP i udzielania świadczeń zdrowotnych w specjalnym reżimie epidemiologicznym nie było skutecznej możliwości przeprowadzenia inwentaryzacji z natury użyczonego sprzętu wykorzystywanego w strefach zamkniętych ST MTP).

Szpital nie poinformował o tym fakcie Wojewody ponieważ, jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych, *Wojewoda nie zwracał się do Szpitala z wnioskiem o udostępnienie wyników inwentaryzacji.*

Na podstawie decyzji Ministra Zdrowia⁴¹ z 1 kwietnia 2022 r. ST MTP zakończył swoje funkcjonowanie. Szpital nie przeprowadził inwentaryzacji środków trwałych po zakończeniu działalności ST MTP, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 114-120, 1387-1411, 1528, 1562)

3.4. Dyrektor Szpitala wyjaśniła, że *w kontrolowanym okresie Szpital nie udostępniał innym podmiotom otrzymanego od Wojewody, Ministra Zdrowia czy Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych sprzętu i aparatur medycznej związanej z przeciwdziałaniem COVID-19.*

Analiza dokumentacji⁴² dotyczącej łącznie 80 sztuk sprzętu i aparatury medycznej wykazała, że sprzęt otrzymany od Wojewody i RARS, nie był udostępniany innym podmiotom.

(dowód: akta kontroli str. 1280-1311, 1468-1517, 1528)

3.5. Szpital wnioskował⁴³ do Wojewody o dalsze udostępnienie Szpitalowi do bezpłatnego użytkowania sprzętu i aparatury medycznej dostarczonych do ST MTP przez RARS. Wnioski te dotyczyły łącznie sprzętu o wartości poniżej jak i powyżej 3.500 zł m.in.: 26 respiratorów z turbiną Trilogy, 18 respiratorów z funkcją Auto-Flow, dwóch respiratorów SV600, dwóch aparatów USG, pięciu aparatów EKG AsCard Grey, dwóch aparatów EKG BTL, 19 ssaków elektrycznych Dynamic II, 28 ssaków elektrycznych Basic, 10 ssaków elektrycznych Lifetime, 28 kardiomonitorów X3, kardiomonitora ePM10M, dwóch kardiomonitorów Q7, 80 kardiomonitorów VISTA 120, pięciu kardiomonitorów B125, RTG przyłóżkowego Simply DR, aparatu RTG Optima, tomografu komputerowego, 100 pomp infuzyjnych P500, 20 pomp infuzyjnych P600, trzech analizatorów POCT, trzech urządzeń do mechanicznej

⁴¹ Decyzja nr DBC.532.2.12.2021(4) z 14 marca 2022 r.

⁴² Karty środków trwałych sprzętu i aparatury medycznej, dokumenty OT „Przyjęcie środka trwałego”.

⁴³ Nr S/W7/IV/2022 z 6 kwietnia 2022 r. oraz nr S/W2/V/2022 z 6 maja 2022 r. Ponadto pismem nr S/5/V/2022 z 6 maja 2022 r. skorygował ilość potrzebnego sprzętu, a pismem nr S/W5/XI/2022 z 15 listopada 2022 r. Szpital wnioskował o bezpłatne przekazanie w dożywotnie użytkowanie sprzętu niskocennego (aparaty do mierzenia ciśnienia, fonendeskopy, miski nerkowe, statywy do kroplówek, stoliki zabiegowe, termometry bezdotykowe, worki samorozprężalne/aparaty do sztucznego oddychania/resuscytatory).

kompresji klatki piersiowej, 30 aparatów do wysokoprzepływowej tlenoterapii, czterech defibrylatorów.

Decyzją nr 303/R/22 z 24 sierpnia 2022 r. Prezes Rady Ministrów⁴⁴ postanowił udostępnić nieodpłatnie na rzecz Wojewody rezerwy strategiczne w określonej w tej decyzji liczbie i asortymencie w celu wsparcia w ratowaniu zdrowia i życia ludzkiego, w tym przeciwdziałaniu epidemii COVID-19. Wojewoda miał w ramach koordynacji działań związanych ze zwalczaniem COVID-19 przekazać towar do ostatecznego użytkownika. Decyzja ta obejmowała ww. sprzęt zawarty w dwóch wnioskach Szpitala. z wyjątkiem dwóch respiratorów SV600, 10 ssaków elektrycznych Lifetime, kardiomonitora ePM10M, dwóch kardiomonitorów Q7, pięciu kardiomonitorów B125 oraz czterech defibrylatorów. Ponadto, Prezes Rady Ministrów decyzją nr 487/R/22 z 8 grudnia 2022 r. udostępnił nieodpłatnie na rzecz Wojewody sprzęt i aparaturę medyczną o wartości poniżej 3.500 zł.

Wojewoda w celu wykonania ww. decyzji PRM zawarł 30 grudnia 2022 r. z RARS oraz Szpitalem porozumienie nr BRM-ZW-ST-175/2022. Zgodnie z nim 12 września 2022 r. Wojewoda bez zastrzeżeń odebrał asortyment rezerw strategicznych udostępniony wcześniej Szpitalowi. Jednocześnie z dniem 12 września 2022 r. przekazał część tego asortymentu⁴⁵ do użycia Szpitalowi na czas realizacji niezbędnych zadań związanych z osiągnięciem celu jakim było ratowanie zdrowia i życia ludzkiego, w tym przeciwdziałanie epidemii COVID-19, co potwierdzone zostało protokołem przekazania. Jednocześnie strony porozumienia ustaliły, że z dniem podpisania ww. protokołów odbioru Szpital wypełnił obowiązek zwrotu czasowo udostępnionych rezerw strategicznych⁴⁶.

Ponadto, w wyniku wniosków Szpitala⁴⁷, Wojewoda na podstawie umowy czasowego udostępnienia nr 21/2022/ZD-IV z 28 grudnia 2022 r.⁴⁸ przekazał do nieodpłatnego używania część sprzętu, który zakupiono na podstawie umowy z 3 grudnia 2020 r. opisanej w punkcie 1.7. niniejszego wystąpienia pokontrolnego (m.in. analizator parametrów krytycznych ABL90, aparat RTG mobilny MAC, cztery respiratory transportowe Philips Trillogy EV300 oraz system USG Piloter z kolorowym Dopplerem).

(akta kontroli str. 1412-1467)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość.

Szpital nie przeprowadził inwentaryzacji środków trwałych ST MTP po zakończeniu jego działalności (tj. z dniem 1 kwietnia 2022 r.) do czego zobowiązywał art. 26 ust. 4 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴⁹ oraz punkt II.2 „Szczególne przypadki inwentaryzacji” instrukcji w sprawie zasad i trybu przeprowadzania inwentaryzacji składników majątkowych w Szpitalu Klinicznym im. Heliodora

⁴⁴ Dalej: PRM.

⁴⁵ M. in.: 26 respiratorów z turbiną Trilogy, 18 respiratorów z funkcją Auto-Flow, pięciu aparatów EKG AsCard Grey, dwóch aparatów EKG BTL, 19 ssaków elektrycznych Dynamic II, 28 ssaków elektrycznych Basic, 28 kardiomonitorów X3, 70 kardiomonitorów VISTA 12, RTG przyłóżkowego Simply DR, RTG Optima, tomografu komputerowego, 100 pomp infuzyjnych P500, 20 pomp infuzyjnych P600, trzech analizatorów POCT, trzech urządzeń do mechanicznej kompresji klatki piersiowej, 30 aparatów do wysokoprzepływowej tlenoterapii, trzy urządzenia do mechanicznej kompresji klatki piersiowej.

⁴⁶ Ponadto strony porozumienia potwierdziły, że Wojewoda bez zastrzeżeń odebrał 15 grudnia 2022 r. asortyment rezerw strategicznych udostępniony Szpitalowi (sprzęt i aparatura medyczna o wartości poniżej 3.500 zł takie jak: aparaty do mierzenia ciśnienia, łóżka szpitalne czy stoliki zabiegowe) i przekazał Szpitalowi część tego asortymentu bez obowiązku jego zwrotu, co zostało potwierdzone protokołem przekazania z tego dnia.

⁴⁷ Wniosek z 21 listopada 2022 r. oraz 23 lutego 2023 r.

⁴⁸ Wraz z aneksem nr 1 z 6 kwietnia 2023 r. do ww. umowy.

⁴⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej: ustawa o rachunkowości.

Święckiego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu⁵⁰.

Dyrektor Szpitala wyjaśniła, że przeprowadzenie inwentaryzacji środków trwałych bezpośrednio po zakończeniu działalności ST MTP nie było niemożliwe ze względu na krótki czas pomiędzy decyzją o zakończeniu działalności, a terminem opuszczenia terenu MTP. Likwidacja działalności (w tym zwrot środków trwałych należących do Wojewody i MTP, a także odbiór środków przekazanych przez RARS poprzedzony ich spisem) i zabezpieczenie sprzętu w tak krótkim okresie czasu były możliwe wyłącznie dzięki pełnemu i ponadwymiarowemu zaangażowaniu pracowników i absolutnie nie było możliwości czasowej dokonania inwentaryzacji sprzętu. W dniu 24 sierpnia 2022 r. został przeprowadzony komisyjnie Uniwersalny Spis z natury po likwidacji ST MTP i w chwili obecnej podlega rozliczeniu.

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśnił ponadto, że wydłużenie w czasie przeprowadzenia ww. inwentaryzacji spowodowane również było: połączeniem dwóch największych szpitali w Województwie Wielkopolskim w jeden z największych szpitali w kraju, co wymagało ogromnego wysiłku organizacyjnego; problemami z systemu informatycznego obsługującego moduł środki trwałe, co spowodowało konieczność ręcznej weryfikacji poprawności przeniesionych danych; prowadzoną przez Szpital budową Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego, która jest obecnie największą inwestycją w ochronie zdrowia w Polsce oraz nagłe osłabienie potencjału osobowego w Dziale Inwentur Szpitala (tj. nagłe zachorowania i odejścia pracowników Działu).

(akta kontroli str. 114-120, 1406-1411, 1528, 1530-1549, 1567)

NIK wskazuje, że przeprowadzenie inwentaryzacji środków trwałych ponad cztery miesiące po terminie określonym w ww. ustawie i instrukcji, a ponadto nierozliczenie jej do dnia zakończenia kontroli NIK (tj. przez 10 miesięcy) jest działaniem nierzetelnym i niegospodarnym.

W dniu 25 lipca 2023 r. Szpital poinformował NIK o zakończeniu spisu z natury aparatury i sprzętu medycznego pozostałego po likwidacji ST MTP.

(akta kontroli str. 1569-1627)

OCENA CZĄSTKOWA

Szpital prawidłowo zagospodarował sprzęt i aparaturę medyczną, którą zakupił w celu zapobiegania, zwalczania i leczenia COVID-19, oraz którą otrzymał w tym celu z RARS oraz od Wojewody. Sprzęt zakupiony lub otrzymany przez Szpital na własność został prawidłowo wpisany do ewidencji środków trwałych Szpitala. Szpital nie przeprowadził jednak inwentaryzacji sprzętu po likwidacji ST MTP, co było niezgodne z art. 26 ust. 4 ustawy o rachunkowości oraz zasadami przeprowadzania inwentaryzacji składników majątkowych wprowadzonymi przez Szpital.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK wnosi o:

1. Aktualizację planów postępowań o udzielenie zamówień.
2. Zamieszczanie w odpowiednich terminach ogłoszeń o wykonaniu zamówień, informacji o złożonych ofertach oraz ogłoszeń o udzieleniu zamówienia.
3. Zapewnienie terminowego wykonywania przeglądów technicznych eksploatowanego sprzętu i aparatury medycznej.

⁵⁰ Wprowadzona zarządzeniem wewnętrznym nr 03/01/2015 Dyrektora Szpitala Klinicznego im. Heliodora Święckiego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 26 stycznia 2015 r.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 27 października 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Bartosz Tomczyk
Specjalista kontroli państwowej

p. o. Dyrektor
Karolina Wirszyć-Sitkowska

.....
Podpis

.....
Podpis